

RAADSINFORMATIEBRIEF

17R.00024

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 17 januari 2017
Portefeuillehouder(s) : wethouder Koster
Portefeuille(s) : Sociaal domein; Participatie Werk & Inkomen
Contactpersoon : G. Kraaijkamp
Tel.nr. : 0620094919
E-mailadres : kraaijkamp.g@woerden.nl

17R.00024

Onderwerp:

Kaderbrief Ferm Werk 2018

Kennisnemen van:

De Kaderbrief Ferm Werk 2018

Inleiding:

De kaderbrief is een nieuw element in de P&C cyclus van Ferm Werk. Het element is toegevoegd om de deelnemende gemeenten in een vroeg stadium de gelegenheid te geven integraal te discussiëren over het beleid en de inzet van financiële middelen op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. In vergelijking met de in november 2014 vastgestelde Nota Verbonden Partijen moet de kaderbrief de raad in staat stellen inhoudelijke en financiële kaders te stellen op basis waarvan het college uitvoeringsafspraken kan maken met de verbonden partij Ferm Werk.

De planning met betrekking tot het jaar 2018 is als volgt:

- Februari 2017: integrale discussie in de raden aan de hand van de Kaderbrief Ferm Werk 2018. Ferm Werk gebruikt de inhoud van de discussie bij het opstellen van de begroting 2018
- Maart 2017: de raad spreekt over de begroting Ferm Werk en stelt een zienswijze vast die ter kennis van het algemeen bestuur Ferm Werk wordt gebracht. Het AB Ferm Werk stelt de begroting vast
- Oktober 2017: de begroting Ferm Werk 2018 wordt vertaald in de Programmabegroting 2018. De raad stelt de Programmabegroting vast
- Oktober 2017: beleid en begroting 2017 worden vertaald in resultaatafspraken Woerden – Ferm Werk 2018 (de raad wordt geïnformeerd door midden van een Raadsinformatiebrief).

Kernboodschap:

De Kaderbrief geeft inzicht in een aantal relevante ontwikkelingen en tendensen die van invloed zijn op de dienstverlening die Ferm Werk biedt. Zowel inhoudelijk als qua inzet van middelen. Het belangrijkste element is de verwachting dat het aantal inwoners dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering de komende jaren nog zal groeien. De groei zal wel afvlakken onder invloed van de economische opleving en de daarmee gepaard gaande groei aan vacatures. Ferm Werk verwacht dat de groei van het bestand gevolgen zal hebben voor de uitgaven grote geldstroom en de uitgaven kleine geldstroom.

Vervolg:

Het college vindt de door Ferm Werk toegezonden kaderbrief in vergelijking met de doelstellingen en de bovenstaande planning niet optimaal. De inhoud is nogal algemeen waarbij sommige relevante onderwerpen onderbelicht zijn gebleven. De planning is krap; wellicht te krap om een goede discussie mogelijk te maken. Het college vindt dat overigens begrijpelijk aangezien het de eerste keer is dat Ferm Werk een kaderbrief uitbrengt en deze in een kort tijdsbestek tot stand moest komen. Indien de raad deze Rib agendeert voor de vergadering van de commissie Welzijn op 8 februari a.s., is Ferm Werk bereid een nadere toelichting op de brief te geven.

De financiële implicaties van de ontwikkelingen zoals geschetst in de Kaderbrief worden eerst duidelijk in de begroting Ferm Werk 2018 die in mei in de raad aan de orde is. De raad zal op dat moment worden gevraagd een formele zienswijze uit te brengen.

Financiën:

Nvt

Bijlagen:

17.000856 Kaderbrief Ferm Werk 2018

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

FERM WERK

GR Ferm Werk
Carrosserieweg 1
3445 BC Woerden

T. 0348-497000
info@fermwerk.nl
www.fermwerk.nl

Gemeente Woerden
t.a.v. college van burgemeester en wethouders
Postbus 45
3440 AA Woerden

Betreft Kaderbrief

Ref.nr. / datum 19714 / 11 januari 2017

Geacht college,

Inleiding – waarom een kaderbrief

Voor u ligt de kaderbrief van Ferm Werk. De kaderbrief is een nieuw instrument in de Planning & Control cyclus van Ferm Werk. Sinds de start in 2014 zijn verschillende aanpassingen in overleg met u dan wel op verzoek van u aangebracht in de P&C cyclus. Zo verantwoorden we binnen een maand na afloop van ieder kwartaal onze activiteiten financieel en beleidsmatig. Ook stelt het dagelijks bestuur van Ferm Werk in een zeer vroeg stadium de begroting op, om de gemeenten vroegtijdig in de gelegenheid te stellen hun zienswijze te geven op het beleid van Ferm Werk en de financiële vertaling daarvan.

Deze, en andere wijzigingen in de cyclus, zijn aanpassingen gericht op een betere democratische legitimering van wat Ferm Werk voornemens is te doen. In het zoeken naar deze legitimering, past ook de kaderbrief. Hierin kunt u namelijk de beleidsinhoudelijke voornemens en de financiële vertaling daarvan op hoofdlijnen nog voor de totstandkoming van de begroting met elkaar bespreken.

Het vroege moment van de productie van deze kaderbrief heeft in ieder geval twee consequenties. In de eerste plaats heeft het tot gevolg dat uw invloed op de beleidsvoornemens van Ferm Werk wordt vergroot. Nog voor de productie van de begroting maakt u uw wensen kenbaar. Daarnaast is het zo dat door het prille moment waarop we deze kaderbrief maken de onzekerheid toeneemt van de voorspellingen die het uitgangspunt vormen voor beleid.

Inbreng en invloed van de gemeenten op het beleid is voor Ferm Werk zodanig van belang dat dit argument prevaleert boven het onzekerheidsargument. Vandaar dat gekozen is dit nieuwe instrument aan de P&C cyclus toe te voegen.

Zoals gezegd gaat deze brief over de beleidsvoornemens en de financiële vertaling daarvan vanaf 2018. Macro-economische voorspellingen, ontleend aan berichten van het Centraal Plan Bureau, De Nederlandsche Bank en het Centraal Bureau voor de Statistiek, zijn vertaald naar hun effecten voor het werkgebied én de sector van Ferm Werk.

Macro-economische voorspellingen

Het herstel van de economie zet in 2017 en 2018 verder door. Wel is er sprake van onzekerheid op zowel nationale als internationale markten door onder meer Brexit, de lage rentes, de economische en politieke situatie in onder meer de Verenigde Staten en het Europees monetair beleid. De overheidsbegroting komt in evenwicht door het economisch

herstel. Hierdoor wordt verwacht dat het herstel van de economie, dat nu vooral gedragen wordt door de toename van consumptieve bestedingen, ook de overheidsbestedingen toeneemt. Dit leidt tot een steviger economisch herstel in de loop van 2017. De gunstige effecten zullen in 2018 merkbaar zijn.

Vanaf het derde kwartaal van 2016 nam de banengroei toe als gevolg van het economisch herstel. Verwacht wordt dat de banengroei in 2017 en 2018 verder toeneemt, vanwege het steviger economisch herstel én de stabiliteit die waarneembaar is in de banengroei. De werkloosheid neemt verder af tot onder de 5% (2016: 6%).

De banengroei is groter dan de toename van het arbeidsaanbod. Met andere woorden: het aantal mensen dat toetreedt tot de arbeidsmarkt is lager dan de groei van het aantal banen en vacatures. Hierdoor verbetert de positie van werkzoekenden op de arbeidsmarkt naar verwachting vanaf 2018. Dit vertaalt zich gunstig in de ontwikkeling van het aantal inwoners dat afhankelijk is van een uitkering. Overigens is de huidige situatie op de arbeidsmarkt nog dat de groei van het aantal vacatures ongeveer gelijke tred houdt met het aantal nieuwelingen op de arbeidsmarkt.

De banengroei manifesteert zich overigens nog met name in de zorg en in de marktsector. De overheid blijft hierin nog achter.

Gevolgen voor Ferm Werk

Op basis van de stabielere economische situatie en het herstel als gevolg daarvan van de arbeidsmarkt verwachten we een afvlakking van de groei van de instroom in de uitkeringen. Evenals voor 2017 gaan we voor 2018 uit van een groei van het aantal mensen dat is aangewezen op een uitkering voor levensonderhoud. We ramen een stijging van 5%.

Het herstel van de economie en de arbeidsmarkt levert naar verwachting nog geen daling van het bestand op. Doordat sinds 2015 geen instroom meer plaatsvindt in de Sociale Werkvoorziening en een zeer beperkte in de Wajong, is een groter deel van de inwoners aangewezen op een uitkering levensonderhoud vanuit de Participatiewet. Bovendien zijn er op dit moment geen argumenten om aan te nemen dat de instroom van vergunninghouders afneemt. Deze beide ontwikkelingen vormen een belangrijke basis voor de veronderstelling dat het bestand de komende paar jaar groeit.

Voorts heeft de kortere duur van de Werkloosheidsuitkering effect op een verhoging van de instroom. Ook andere wijziging in deze wetgeving zorgen voor hogere instroom in de uitkering bij Ferm Werk.

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft in de afgelopen jaren haar stevige ambitie telkens in de begroting van Ferm Werk kenbaar gemaakt als het gaat om de daling van het bestand. Ter ondersteuning aan die ambitie zijn diverse intensieve projecten gestart die succesvol zijn geweest. Vanaf 2018 verlaat de gemeente niet haar ambities, maar worden in de begroting van Ferm Werk de aantallen inwoners die op een uitkering zijn aangewezen op dezelfde wijze begroot als voor de andere drie in Ferm Werk deelnemende gemeenten.

Wat betreft de uitstroom maatregelen het volgende. Ferm Werk zet diverse instrumenten in om inwoners perspectief op werk te geven. Het gaat onder meer om maatwerkprogramma's onder regie van het Leer en Ontwikkelcentrum van Ferm Werk, om detacheringsbanen en om garantiebannen. De inzet van deze instrumenten wordt verder geïntensiveerd in 2018. Hiertoe is noodzaak en aanleiding, omdat de diversiteit toeneemt. Dat vraagt om meer maatwerkprogramma's en een meer individuele aanpak naar werkgevers.

De veranderde aanpak met vergunninghouders waarmee recent is gestart, wordt in 2018 gecontinueerd. We verwachten dan ook de eerste resultaten van de vernieuwde intensieve aanpak.

Vanzelfsprekend zet Ferm Werk ook in 2018 in op financiële rechtmatigheid. We gaan uit van een zogeheten poorteffect van 55%. Dit houdt in dat zo'n 55% van de inwoners die aanklopt bij Ferm Werk voor inkomensondersteuning uiteindelijk geen uitkering ontvangt. Het adagium 'als je recht hebt, mag je op ons rekenen' blijft ongewijzigd. Vanzelfsprekend verwijzen we, indien noodzakelijk, naar andere instanties.

Daarnaast wordt verder ingezet op het vergroten van ondernemersvaardigheden (naast werknemersvaardigheden) in en buiten de muren van Ferm Werk. We doelen hiermee op de inzet van het instrument van zelfstandigen bijstand. Sinds afgelopen jaar vindt de uitvoering hiervan binnen de muren van Ferm Werk plaats. De inzet van dit instrument is een belangrijke pijler naar zelfredzaamheid. De doorontwikkeling vindt plaats naast het vergroten van werknemersvaardigheden als basisdienstverlening. Deze inzet vraagt een gestructureerde en intensieve marktwerking. De verhoogde inzet van accountmanagement én de inzet van consultants in het werkgeversnetwerk worden om die reden gecontinueerd in 2018.

De werkgeversdienstverlening van Ferm Werk wordt komende jaren, dus ook in 2018, intensief en lokaal ingezet. Van belang is dat we op dit terrein intensief samenwerken met gemeenten, dat social return on investment alle aandacht krijgt en dat we samen met gemeenten en werkgevers blijven zoeken naar oplossingen voor de lokale arbeidsmarkt. Werkgevers ondersteunen we in toenemende mate bij het opnemen van onze doelgroep in de eigen organisaties, gericht op inclusie van de arbeidsmarkt. Ferm Werk heeft niet alleen een verantwoordelijkheid en taak in het zoeken naar vacatures én het creëren van vacatures, maar met name ook in het vergroten van het besef bij werkgevers dat inclusie geen illusie hoeft te zijn.

Ook het behalen van de landelijke doelen m.b.t. garantiebannen vragen een continue hoge inzet van Ferm Werk. Het gaat ook hier om maatwerk en acties gericht op werk die passen bij de cliënt. Om de ambities waar te kunnen maken is hechte samenwerking in de regio nodig en verplicht. Deze regionale samenwerking vraagt de nodige inzet van Ferm Werk. Gelijker tijd plukken we hiervan vruchten, hoewel Ferm Werk wil vasthouden aan het uitgangspunt dat wat lokaal geregeld kan worden ook lokaal moet gebeuren.

Als het gaat om de rol en verantwoordelijkheid van Ferm Werk om inwoners te laten participeren waar werk (nog) te ver weg is, is tot op heden de lijn geweest dat Ferm Werk daarin vooral een regierol heeft. Ferm Werk zet daarbij in op samenwerking met andere partners in het sociaal domein. In 2018 hechten we aan intensivering van onze inzet voor deze groeiende groep inwoners. Ook hiervoor geldt het uitgangspunt dat één dag niet investeren in deze mensen een enorme desinvestering voor nu en de toekomst oplevert. We wensen voor de inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt een hogere inzet van onze zijde omdat we vaststellen dat we voor een aanzienlijk deel van 'ons bestand' onvoldoende verschil kunnen maken. De verhoogde inzet van Ferm Werk brengt hogere kosten met zich mee voor de uitvoering en/of op het gebied van inkoop t.b.v. dagbesteding. Dit effect wordt versterkt door de keus om acties gericht op werk en/of participatie telkens meer op de persoon te richten. Een maatwerkaanpak is arbeidsintensief en heeft naar ons inzicht en onze ervaring de meeste (duurzame) impact.

Eerder is aangegeven dat er geen instroom meer plaatsvindt in de Sw. Dit als gevolg van invoering van de Participatiewet. De wet en de financiering is weliswaar veranderd, maar demografisch hebben we te maken met een gelijke situatie als voor de wetswijziging. Dit

betekent een risico voor de bedrijfsvoering. Door inzet van (nieuwe) instrumenten is het van belang voldoende omvang te houden om de voorzieningen die geboden worden, overeind te houden. Gedacht wordt aan onder meer het uitbreiden van detachingsbanen voor specifieke doelgroepen zoals 56+. Verder betekent de voorgaande constatering dat nog steeds veel inwoners zijn aangewezen op aangepast werk. Ook in 2018 ligt er voor Ferm Werk een grote uitdaging en verplichting om, zo mogelijk samen met anderen in de regio, te bezien hoe een infrastructuur kan worden ontwikkeld waarbij voor de komende jaren aangepast en/of beschut werk kan worden geboden. Hierbij wordt samenwerking gezocht met zorgaanbieders die met name actief zijn op het terrein van arbeidsmatige dagbesteding.

Dit samenwerkingsvraagstuk past Ferm Werk vanwege de mensvisie en manifesteert zich eveneens op andere onderwerpen zoals persoonsgerichte aanpak. Vanuit deze mensvisie aanvaardt Ferm Werk een brede maatschappelijke verantwoordelijkheid waarin we kwetsbare inwoners gericht en actief opzoeken en willen ondersteunen. Dat houdt in dat Ferm Werk zich de komende jaren inzet voor kwetsbare inwoners, breder dan alleen zij die aangewezen zijn op een uitkering. Overigens sluit deze inzet wat ons betreft aan bij de inzet van de hervormingen in het sociaal domein, waarbij een nieuwe horizontale ordening en versterkte samenwerkingen tot stand horen te komen.

De gevolgen van uitstroom (en geen instroom) in de Sw zijn voor de omzet van het werkbedrijf van Ferm Werk aanzienlijk. Evenals eerdere aannames en berekeningen gaan we uit van een uitstroom van zo'n 6% per jaar, ook in 2018. Dat betekent dat er 6% minder productieve uren beschikbaar zijn. Het verlies aan omzet kan enigszins worden opgevangen door inzet van andere instrumenten (detachingsbanen), maar ook door kostenbesparingen die reeds vanaf 2015 zijn gerealiseerd en structureel van aard zijn.

Ontwikkeling omvang grote geldstroom

	2017	2018
Inkomensregelingen		
Uitkeringen levensonderhoud	Aantal uitkeringen + 4% (t.o.v. eindstand 2016)	Aantal uitkeringen + 5% (t.o.v. eindstand 2017)
Loonkostensubsidie (garantiebanen)	Aantal verstrekt aan werkgevers + 25	Aantal verstrekt aan werkgevers + 38
Begeleide participatie		
SW	Aantal dienstverbanden - 16 fte (gemiddeld t.o.v. 2016)	Aantal dienstverbanden - 18 fte (gemiddeld t.o.v. 2017)
Beschut werken	Aantal dienstverbanden 14 fte (gemiddeld)	Aantal dienstverbanden + 6 fte (gemiddeld t.o.v. 2017)
Dagbesteding		Per gemeente nader te bepalen
Arbeidsparticipatie		
Detachingsbanen	Aantal dienstverbanden 20 (gemiddeld conform pilot)	Aantal dienstverbanden + 12 (gemiddeld t.o.v. 2017)

Hoogachtend,

Namens het dagelijks bestuur van Ferm Werk

Bernhard Drost
algemeen directeur